

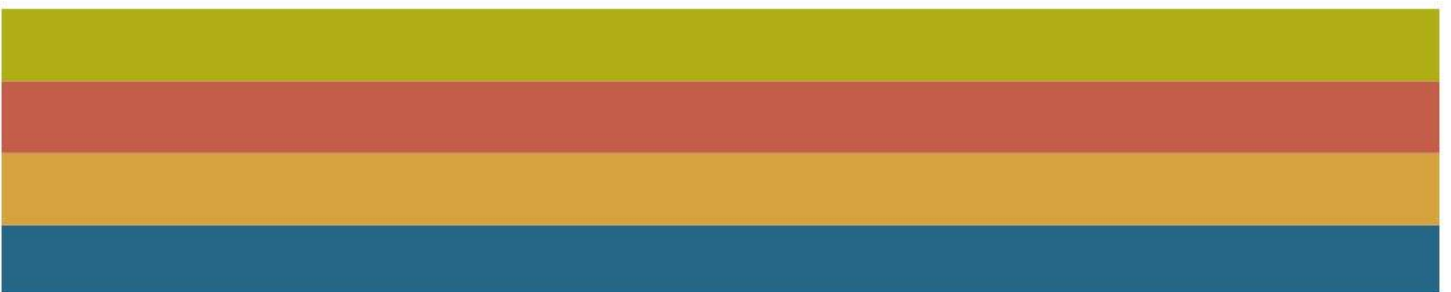

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Windpark Zeewolde

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

30 mei 2017 / projectnummer: 3089

1. Advies in het kort

De Ontwikkelvereniging Zeewolde wil samen met de gemeente Zeewolde, de provincie Flevoland en het ministerie van Economische Zaken een windpark met bijbehorende civiele en elektrische voorzieningen realiseren in Zeewolde. Hiervoor is een rijksinpassingsplan opgesteld. Voordat de ministers van Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu hierover besluiten, zijn de milieugevolgen onderzocht in een milieueffectrapport (MER).¹ In dit advies geeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: de Commissie²) haar oordeel over dit rapport.

De Commissie heeft eerder een advies gegeven over een tussentijdse versie van het rapport.³ Ze vroeg toen aandacht voor de samenvatting van het MER en om meer informatie over natuurwaarden. Ten opzichte van de eerdere versie zijn de hoogtebeperkingen voor vliegveld Lelystad vastgelegd en is duidelijk geworden dat het zenderpark NOVEC verdwijnt.

Bevindingen MER

Het MER is overzichtelijk en goed leesbaar. De samenvatting bevat de belangrijkste punten uit het MER en maakt inzichtelijk hoe het voorkeursalternatief tot stand is gekomen.

Oordeel Commissie

De Commissie is van oordeel dat het MER met het ontwerp-inpassingsplan en aanvullende natuurinformatie gezamenlijk voldoende informatie bevat voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het rijksinpassingsplan. Ook blijkt duidelijk dat het MER en het beeldkwaliteitsplan een belangrijke rol hebben gespeeld in de uitwerking van het voorkeursalternatief. In het tussentijdse advies adviseerde de Commissie nog om enkele punten nader uit te werken. Deze uitwerking heeft voldoende plaatsgevonden. Hierbij merkt de Commissie wel op dat zij natuurinformatie van het bevoegd gezag heeft ontvangen die niet bij het rijksinpassingsplan ter visie is gelegd maar onderdeel uitmaakt van de onthefingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet⁴. Zij adviseert deze informatie alsnog ter visie te leggen.

2. Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe. Zij gaat hier in op alle punten waar zij ten tijde van haar tussentijdse advies extra aandacht voor vroeg.

¹ Milieueffectrapport Windpark Zeewolde, Pondera consult, 2 december 2016.

² De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link 3089 of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

³ Tussentijds toetsingsadvies over het milieueffectrapport, 8 december 2016.

⁴ Sinds 1 januari 2017 is deze wet overgegaan in de Wet natuurbescherming.

2.1 Visualisaties

De Commissie had in haar eerdere advies aanbevolen om in het definitieve MER visualisaties van de effecten van de turbineverlichting op te nemen, zowel overdag als in de nacht. In het MER zijn geen nachtvisualisaties opgenomen, maar wel een verlichtingsplan dat veel inzicht biedt. Daarmee is voldoende informatie beschikbaar.

Het valt op dat voor de kleinere windturbines (150 m tiphoogte) grotere rotordiameters worden gebruikt dan in de tussentijdse versie van het rapport. Dit levert een andere verhouding tussen mast en rotordiameter op dan voor de grotere turbines (220 m) geldt. De verhouding mast en rotordiameter wijkt namelijk sterk af van de verhouding van andere turbines op deze locatie en staat ver af van de gebruikelijke landschappelijke verhouding van de gulden snede.⁵ Deze afwijking kan invloed hebben op de herkenbaarheid van de opstelling, visuele rust en interferentie.

In het 3D-model voor het visualiseren van de effecten van het windturbinepark zijn de afwijkende verhoudingen⁶ meegenomen. Bovendien is in het ontwerp-inpassingsplan gemotiveerd waarom de van de gulden snede afwijkende verhouding aanvaardbaar wordt geacht.⁷ Vanwege mogelijke effecten op boombeplanting omdat de rotorbladen op kroonniveau draaien, is een minimale tiplaatte van 29 meter geformuleerd. Daarmee is voldoende informatie beschikbaar.

2.2 Samenvatting

De Commissie adviseerde om in de samenvatting van het MER duidelijk kaartmateriaal van de overwogen alternatieven en de onderbouwing van het voorkeursalternatief op te nemen.

In de samenvatting wordt het voorkeursalternatief direct gepresenteerd en vervolgens wordt duidelijk toegelicht welke route tot dit voorkeursalternatief is gevolgd. Bovendien is in de samenvatting duidelijk kaartmateriaal om deze toelichting te illustreren.⁸

Dit betekent dat de samenvatting voldoende informatie voor de besluitvorming geeft.

2.3 Natuur

2.3.1 Beschermden soorten

In haar eerdere advies adviseerde de Commissie om een inschatting te maken van de vleermuis- en vogelsoorten met een (matig) ongunstige staat van instandhouding die risico's lopen als gevolg van het windpark. Ook vroeg de Commissie mitigerende maatregelen als het stilzetten van turbines te beschrijven.

Uit het MER blijkt dat in ieder geval voor de gewone dwergvleermuis en mogelijk voor andere beschermde soorten (als de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis, laatvlieger en de

⁵ De gebruikelijke verhouding ashoogte/rotordiameter bedraagt 1:1 tot hooguit 1,2:1,0 (gulden snede).

⁶ Voor tiphoogte 150 m: ashoogte 90 m en rotor 120 m. Voor tiphoogte 160 m: ashoogte 95 m en rotor 130 m.

⁷ Op blz. 54 van het ontwerp-inpassingsplan.

⁸ Bij figuur S7 is echter niet alternatief 2a maar 1b afgebeeld.

tweekleurig vleermuis) sprake is van het overschrijden van de 1%-mortaliteitsnorm. In paragraaf 7.11 en 15.4 van het MER worden globaal mitigerende maatregelen voor beschermde soorten beschreven.⁹

Daaruit blijkt dat vooral vier turbines nabij het Vaartbos een grote bijdrage leveren aan de overschrijding van de 1%-mortaliteitsnorm.

Met de rapporten Windpark Zeewolde en effecten op natuur' en 'Effecten van VKA-hoog Windpark Zeewolde op natuur'¹⁰ alsmede het aanvullende veldonderzoek naar vleermuizen¹¹ is aannemelijk gemaakt dat een generieke stilstandvoorziening overschrijding kan voorkomen.

Daarmee is op dit onderdeel voldoende informatie beschikbaar.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De Commissie adviseerde eerder om in het definitieve MER aan te geven welke gebieden dienen voor de compensatie van ruimtebeslag van het project op het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het MER geeft aan dat compensatie van ruimtebeslag waarschijnlijk nodig zal zijn.¹² In het ontwerp-inpassingsplan wordt vervolgens aangegeven welke gebieden voor compensatie in aanmerking komen.¹³

Hiermee is voldoende informatie over compensatie beschikbaar.

Eerder gaf de Commissie in overweging om aan te geven in hoeverre maatregelen beschikbaar en noodzakelijk zijn om de toename van geluidbelasting op het NNN te mitigeren of compenseren.

Voor de geluidbelasting op het NNN hanteert het MER verschillende geluidscontouren voor wintervogels. Nu alle turbines op open terrein komen te staan, kan voor niet-broedvogels worden volstaan met een 51 dB(A)-contour. Omdat deze contour zeer dicht tegen de turbine aanligt, is het niet nodig om extra maatregelen te beschrijven.

2.4 Energieopbrengst

De Commissie gaf in overweging om aan te geven op basis waarvan de gegevens over elektriciteitsopbrengst tot stand zijn gekomen. In het MER worden deze gegevens niet gegeven noch wordt toegelicht waarom dit niet wordt gedaan.

De Commissie geeft in overweging om dit alsnog te doen.

⁹ In de Passende beoordeling wordt de mitigerende maatregel ten aanzien van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen voldoende beschreven. Het geeft duidelijk aan dat ieder jaar twee turbines worden stilgezet van 31 oktober tot 1 maart om negatieve effecten te voorkomen. Daarmee is ten aanzien van het Natura 2000-gebied voldoende informatie beschikbaar.

¹⁰ Respectievelijk bijlagen 4a en 4e van het MER.

¹¹ Dit onderzoek heeft in het najaar van 2016 plaatsgevonden en is niet met het ontwerp-inpassingsplan ter visie gelegd. Het maakt wel onderdeel uit van de ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet.

¹² Zie het MER, blz. 173 en 323.

¹³ Meer specifiek: in bijlage V bij het ontwerp-inpassingsplan.

2.5 Klimaatadaptatie

In haar eerdere advies adviseerde de Commissie om aan te geven in hoeverre maatregelen voor klimaatadaptatie bij het transformatorgebouw aan de orde zijn, omdat niet duidelijk was hoe hoog het water op deze plek kan komen en wat de gevolgen voor de stroomvoorziening zouden zijn.

In het MER is duidelijk toegelicht dat de kans op overstroming zo klein is dat initiatiefnemer maatregelen niet nodig acht. Daar komt bij dat het transformatorstation niet als vitale schakel in de elektriciteitsvoorziening bij calamiteiten wordt gezien.¹⁴

Met deze toelichting is in het MER voldoende informatie voor de besluitvorming gegeven.

¹⁴ Zie de voetnoot in het MER, blz. 81.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Ontwikkelvereniging Zeewolde

Bevoegd gezag: Ministerie van Economische Zaken; Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Besluit: vaststellen van een rijksinpassingsplan en verlening omgevingsvergunningen

Categorie Besluit m.e.r.: D22.2

Activiteit: De ontwikkelvereniging Zeewolde, de gemeente Zeewolde, de provincie Flevoland en het ministerie van Economische Zaken willen een windpark realiseren in het deelgebied Zeewolde zoals dat is opgenomen in het ontwerp-Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland.

Procedurele gegevens:

Adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 4 november 2015

Aankondiging start procedure: 11 november 2015

Ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 12 november 2015 t/m 23 december 2015

Advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 20 januari 2016

Aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 4 oktober 2016

Advies uitgebracht: 8 december 2016

Aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 2 maart 2017

Kennisgeving MER: 9 maart 2017

Ter inzage legging MER: 10 maart 2017 t/m 20 april 2017

Toetsingsadvies uitgebracht: 30 mei 2017

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. P. van der Boom

dhr. mr.drs. G.A.J.M. Hoevenaars (secretaris)

dhr. drs. S.R.J. Jansen

mw. drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

dhr. ing. C.P. Slijpen

dhr. drs. G. de Zoeten

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in

het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Betrokken documenten:

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3089](#) in te vullen in het zoekvak.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

